

Analiza dokumentacji wychowanków placówek z woj. świętokrzyskiego umieszczonych w szpitalach psychiatrycznych w latach 2004-2006

Doniesienia mediów o organizowaniu „kolonii” w szpitalu psychiatrycznym w Krośnicach dla dzieci z domów dziecka zaniepokoiły Rzecznika Praw Obywatelskich. W związku z powyższym zwrócił się do departamentów pomocy społecznej urzędów wojewódzkich (organów nadzoru nad placówkami opiekuńczymi) z prośbą o informacje o każdym dziecku z placówki opiekuńczej przebywającym na oddziale psychiatrycznym w latach 2004 – 2006.

Informacja winna zawierać:

1. nazwę placówki
2. wiek dziecka,
3. czas pobytu w szpitalu, datę umieszczenia dziecka w placówce
4. powód decyzji o umieszczeniu wychowanka w szpitalu psychiatrycznym oraz kopię skierowania.
5. kopię oświadczenia rodziców/opiekunów prawnych o wyrażeniu zgody na skierowanie dziecka do szpitala psychiatrycznego lub stosowne postanowienie sądu rodzinnego
6. w przypadku wychowanków 16 –letnich kopię ich oświadczenia, iż wyrażają zgodę na umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym.

Ad. 1 Rodzaje placówek

W woj. świętokrzyskim umieszczono ogółem 31 dzieci, w tym 5 wielokrotnie. Informacje pochodzą z 12 placówek, w tym w większości są to publiczne domy dziecka (jeden niepubliczny), jedno pogotowie opiekuńcze, 2 rodzinne domy dziecka, 2 zespoły placówek. Były placówki, gdzie umieszczono w szpitalu jednego lub dwu wychowanków, a do jednej skierowano 7 wychowanków.

Ogółem w woj. świętokrzyskim w 2005 r. było 39 placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym 5 niepublicznych (1348 miejsc, 1262 wychowanków), 7 wielofunkcyjnych (476 miejsc, 455 wychowanków), 3 socjalizacyjne, w tym jedna niepubliczna (125 miejsc, 105 wychowanków), 21 rodzinnych, w tym jedna niepubliczna (147 miejsc, 147 wychowanków), jedna interwencyjna (40 miejsc, 20 wychowanków), 4 opiekuńcze, w tym 3 niepubliczne (410 miejsc, 405 wychowanków).

(Dane MPiPS).

Placówki, z których dzieci przebywały w szpitalach psychiatrycznych:

1. Zespół placówek opieki i wychowania Kazimierza Wlkp. 4
2. Rodzinny dom dziecka w Woli Kopcowej 2
3. Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Małachowie 4
4. Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Kielcach 2 w tym 1 x4
5. Zespół placówek opiekuńczo-wychowawczych „Dobra chata” w Kielcach 1
6. Rodzinny dom dziecka w Zabłociu 1
7. Niepubliczna placówka opiekuńczo-wychowawcza w Pacanowie 3, 1x4
8. Zespół placówek „Przystań” w Skarżysku Kamiennej 1
9. Pogotowie opiekuńcze w Kielcach 7
10. Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Winiarach 1 x3
11. Dom dziecka w Nagłowicach 1 x2
12. Dom Dziecka w Łoniowie 4

Ad. 2 Wiek dzieci

Informacje o wieku dzieci umieszczanych w szpitalach prezentuje poniższe zestawienie. Najmłodsze dziecko miało 10 lat, najstarsze - 17. Najwięcej umieszczano 14- i 16-latków. Brakuje danych o wieku czworga wychowanków z zespołu placówek w Kazimierzy Wlkp.

wiek	10	11	12	13	14	15	16	17
liczba dzieci	3	4	1	4	9	3	5	2

Ad. 3 Czas pobytu

Pobyt dzieci w szpital trwał od tygodnia do 2 miesięcy. Większość przebywała około 3-4 tygodni. Najdłuższy pobyt wynosił ponad 2 miesiące.

Ad.4 Powód umieszczenia w szpitalu/diagnoza

- Cytat ze skierowania: „Pobyt w szpitalu konieczny ze względu na właściwą diagnozę. Chłopiec ma zaburzenia emocjonalno-popędowe, rozwija się nieharmonijnie, ma duże trudności w opanowaniu materiału szkolnego. Podczas, gdy intelekt jest na pograniczu normy, chłopiec nie jest w stanie przyswoić liter, nie czyta i nie pisze. Opóźnienia edukacyjne dwa lata” (dwa pobyty, jedna zgoda matki).
- Dziewczynka 5-krotnie hospitalizowana w wieku od 14 do 16 roku życia. Wypisywana w stanie dobrym, w bardzo krótkim czasie wracała do szpitala ze względu na zaburzenia zachowania, demonstracje połykania nożyka od temperówki, proszku do prania, domestosu itp. Ewidentnie, co wynika z jednej karty informacyjnej, dziecko nie akceptuje pobytu w rodzinnym domu dziecka.
- Zaburzenia zachowania o charakterze wagarowania, oraz trudności szkolnych.
- Mieszane zaburzenia umiejętności szkolnych.
- Piętnastoletni wychowanek placówki 3-krotnie przebywał w szpitalu z powodu zaburzeń zachowania. Z karty informacyjnej wynika, iż w szpitalu zaczął funkcjonować dobrze, uczęszczał do szkoły, przestrzegał regulaminu, uzyskiwał pozytywne oceny i wysoką ocenę grupy rówieśniczej. Zalecenia stałe: wsparcie dorosłych, w związku z deficytem trwałych więzi przynależności, akceptacji uznania. Chcąc uniknąć po raz kolejny odrzucenia unika głębszych kontaktów emocjonalnych. W sytuacjach trudnych reaguje w jedyny znany sobie sposób. Należy utrzymywać pozytywne zachowania, doceniać osiągnięcia, ułatwić kontakt z matką.

Prawie wszystkie diagnozy to zaburzenia zachowania i emocji czasem uzupełnienie nieharmonijny rozwój lub zachowania buntownicze.

(W jednej z placówek skierowanie do szpitala dla 4 wychowanków wydał lekarz rodzinny).

Ad. 5 Dokumentacja oświadczenia opiekunów prawnych

- Załączono jedno postanowienie sądu rodzinnego ze zgodą na umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym. Z danych wynika, że wychowanek był w szpitalu 2 razy.
- Dwa oświadczenia na jednej kartce, przy czym pierwsze ma datę późniejszą niż drugie.
- Załączono do dokumentacji karty informacyjne brak skierowań.

Ad. 6 Dokumentacja oświadczenia osób powyżej 16 roku życia

- Załączono dwa oświadczenia wychowanków, choć osób powyżej 16 roku życia przebywało 7.
- Z jednego domu dziecka nawet nie wspomniano o zgodach 16-latków, choć wysyłano oświadczenia opiekunów prawnych.
- Nie w każdym przypadku załączono zgody opiekunów prawnych/ rodziców w przypadku osób niepełnoletnich..

Uwagi:

Ze wstępnej analizy wynika, iż umieszczanie wychowanków domów dziecka w szpitalu psychiatrycznym nie jest traktowane jako okoliczność wyjątkowa, która musi mieć poważne medyczne uzasadnienie i dokumentację.